

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 657/2022
23.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Александра Здравковића, због кривичног дела тешко убиство у покушају из члана 114. тачка 3. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Здравковића, адвоката Милице Цолић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 339/20 од 21.05.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 638/21 од 11.04.2022.године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Здравковића, адвоката Милице Цолић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 339/20 од 21.05.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 638/21 од 11.04.2022.године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К 339/20 од 21.05.2021. године, окривљени Александар Здравковић оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешко убиство у покушају из члана 114. тачка 3. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од девет година, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 18.07.2016. године до 09.07.2020. године, као и по мери забране напуштања стана од 09.07.2020. године, која може трајати док за то постоји потреба, а најдуже до правноснажности пресуде, односно упућивања окривљеног на издржавање кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе. Истом пресудом на основу члана 258. став 4. ЗКП оштећени АА је за остваривање имовинско правног захтева упућен на парнични поступак. Поред тога окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка које је оштећени АА имао за ангажовање пуномоћника, о чијој висини ће суд накнадно одлучити. Окривљени је обавезан да на име судског паушала плати износ од 20.000,00 динара, као и на име трошкова кривичног поступка ВЈТ-у у Београду износ од 284.754,78 динара и Вишем суду у Београду износ од 106.464, 75 динара, у року од 15 дана, по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 638/21 од 11.04.2022. године, усвојена је жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду К 339/20 од 21.05.2021. године, у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Београду, окривљеног Александра Здравковића, због извршења кривичног дела тешко убиство у покушају из члана 114. тачка 3. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика осудио на казну затвора у трајању од тринаест година, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 18.07.2016. године до 09.07.2020. године и време проведено на мери забране напуштања стана од 09.07.2020. године, па надаље, док за то постоји потреба, а најдуже до правноснажности пресуде, односно до упућивања окривљеног на издржавање кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе, док су жалбе окривљеног Александра Здравковића и његовог браниоца, одбијне као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Александра Здравковића, адвокат Милица Цолић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 10) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање пред измењеним већем.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажну одлуку против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног Александра Здравковића, у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, тиме што је у поступку учествовао судија који се морао изузети и у вези са тим наводи судије Апелационог суда - Сретка Јанковића, Милимира Лукића, Бојану Пауновић и Душанку Ђорђевић, које судије су као чланови већа доносиле одлуке о продужењу притвора окривљеном и у којим решењима је изражен став ових судија о постојању оправдане сумње, на који начин је доведена у питање непристрасност судија, па је по мишљењу одбране требало наведене судије изузети од одлучивања приликом доношења другостепене пресуде. Према наводима браниоца из захтева и у првостепеном поступку је поступала судија Оливера Ђурић која је морала бити изузета, јер је наведена судија била члан већа у првостепеном поступку, те приликом доношења првостепених пресуда Вишег суда у Београду К 6/17 и К 339/20, а учествовала је у већу приликом доношења решења о продужењу притвора окривљеном Аллександру Здравковићу и то К 339/20 од 26.05.2021. године, К 6/17 Кв 60/20 од 08.01.2020. године, К 6/17 Кв 2927/19 од 02.08.2019. године, К 6/17 Кв 2115/19 од 06.06.2019. године, К

6/17 Кв 3712/19 од 30.09.2019. године. Према наводима захтева, из образложења наведених решења Апелационог суда, као Вишег суда у Београду, која се односе на продужење притвора, произилази да је веће утврдило постојање оправдане сумње да је окривљени извршио кривично дело тешко убиство у покушају. Бранилац се у захтеву позива на одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и члан 32. став 1. Устава РС, као и одредбе члана 37. став 1. ЗКП, које гарантују непристрасан и независан суд, као и одредбе члана 210. и 216. ЗКП, где се код притворских разлога захтева оцена постојања основа сумње да је окривљени извршио кривично дело. Бранилац је у захтеву навела примере неких одлука Европског суда за људска права у сличним ситуацијама приликом доношења одлука о притвору, као и да је у наведеним решењима Вишег и Апелационог суда постојање оправдане сумње описано на релативно детаљан начин, а који облик сумње је већи од постојања основане сумње, чије постојање је неопходно приликом одлучивања о притвору.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Здравковића, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Из списка предмета произилази да је решење Апелационог суда у Београду Кж2 1282/18 од 03.09.2018. године донето у већу састављеном од судија: Верољуба Цветковића, председника већа и судија Сретка Јанковића и Миодрага Мајића, као чланова већа, којим решењем је одбијена жалба на решење о продужењу притвора окривљеном Александру Здравковићу. Решење Апелационог суда у Београду Кж2 1559/19 од 14.08.2019. године, донето је у већу састављеном од судија: Наде Зец, председника већа и судија Бојане Пуновић и Миленка Цвијовића, чланова већа, а којим решењем је уважена жалба и преиначено решење Вишег суда у Београду од 02.08.2019. године и у погледу законског основа за продужење притвора отклоњен законски основ из члана 211. став 1. тачка 4) ЗКП, а у преосталом делу жалба је одбијена. Решење Апелационог суда у Београду Кж2 157/21 од 22.01.2022. године, донето је у већу састављеном од судија: Бојане Пауновић, председника већа и судија Александра Вујичића и Душанке Ђорђевић, чланова већа, а којим решењем је одбијена као неоснована жалба на решење којим је окривљеном продужена мера забране напуштања стана. Увидом у списе предмета утврђено да судија Милимир Лукић није учествовао у одлучивању Апелационог суда о жалбама на решење о притвору у овом кривичном поступку.

Из списка предмета произилази да је судија Оливера Ђурић, као члан већа донела побијану првостепену пресуду Вишег суда у Београду К 339/20 од 21.05.2021. године, као и да је решење о продужењу притвора Вишег суда у Београду К 6/17 Кв 2927/19 од 02.08.2019. године донето у већу састављеном од судија: Оливере Ђурић, као председника већа, судија Оливере Пајић и Зорана Ђорђевић, као чланова већа, а решење Вишег суда у Београду К 6/17 Кв 2115/19 од 06.06.2019. године, донето је у већу састављеном од судија: Оливере Ђурић као председника већа, судије Јелене Шкулић и Оливере Пајић, као чланова већа, код одлучивања о продужењу притвора окривљеном Александру Здравковићу након потврђивања оптужнице.

Одредбом члана 37. став 1. ЗКП, прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, уколико је у том предмету у одређеном односу са окривљеним (тачка 1) 2) и 3)) или када је имао одређене процесне улоге у истом предмету (тачка 4) ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице и учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног односно тужиоца, или је саслушан као сведок или као вештак, док је ставом 2. истог члана, прописана могућност изузећа, уколико постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност. Дакле, установа изузеће у кривичном поступку уведена је у циљу обезбеђења претпоставки непристрасности судије.

По налажењу овога суда, учествовање судије у доношењу одлуке о притвору према окривљеном у истом предмету не представља разлог за његово изузеће приликом одлучивања о кривици у односу на истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће, зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору судија заузео јасан став о кривици окривљеног или није, дакле, ради се о фактичком питању у сваком конкретном случају.

Одлучивање о притвору, као најстрожој мери обезбеђења присуства окривљеног и за несметано вођење кривичног поступка, према одредбама члана 210. до 216. ЗКП, подразумева оцену испуњености законом прописаних разлога за утврђивање, продужење или укидање те мере, у оквиру којих разлога спада и оцена постојања основа сумње да је окривљени извршио кривично дело.

Чланом 2. тачка 18) ЗКП, прописано је да је „основана сумња“ скуп чињеница које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела, а тачком 19) истог члана, прописано је да је „оправдана сумња“ скуп чињеница које непосредно поткрепљују основану сумњу и оправдавају подизање оптужбе.

У конкретном случају, из списка предмета произлази да је кривично веће Апелационог суда (другостепеног суда), испитујући по жалби првостепено решење о продужењу притвора, као и након укидања притвора и замене мером забране напуштања стана, одлучивало поводом жалбе на продужење мере, да ли и даље постоје разлози за притвор, донело цитирана решења којим се одбија жалба, односно преиначило у једном случају првостепено решење, наводећи у образложењу тих решења да из до сада прикупљених доказа у овом кривичном поступку произлази постојање оправдане сумње да је окривљени Александар Ђорђевић, извршио кривично дело које му се оптужбом ставља на терет. У образложењу цитираних решења суд је изнео околности које у својој међусобној повезаности представљају особите околности које указују на то да ће окривљени у кратком временском периоду поновити исто или слично кривично дело, односно довршити покушано, због чега је продужење притвора против окривљеног на основу члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, нужна и неопходна мера током предметног кривичног поступка. Поред тога, у конкретном случају с обзиром да су начин извршења кривичног дела и тежина последице довели до узнемирења јавности које може угрозити несметано и правично вођење кривичног поступка, продужење притвора против окривљеног на основу члана 211. став 1. тачка 4) ЗКП је нужна и неопходна мера током трајања кривичног поступка.

Из изнетог произлази да је кривично веће другостепеног суда, одлучујући о жалбама на продужење притвора, као и жалби на продужење мере забране напуштања стана, само констатовало већ постојећи степен сумње којим се у претходној фази поступка бавило друго веће одлучујући о потврђивању оптужнице. Поступајући по жалби на решења о притвору, наведене судије, као чланови већа су разматрале чињенице искључиво везане за одлуку о притвору, без утврђивања посебних чињеница везаних за кривицу окривљеног, тако да се њихово одлучивање не може уподобити изјашњењу о кривици у односу на кривично дело, у степену који би довео у питање њихову непристрасност у поступку мериторног одлучивања.

Дакле, по налажењу овог суда, сама констатација о постојању оправдане сумње у решењима којима се одбија жалба, односно преиначује у погледу притворског основа решење о продужењу притвора, односно одбија жалба на продужење мере забране напуштања стана, не указује да су судија Сретко Јанковић, судија Бојана Пауновић и судија Душанка Ђорђевић изразили висок степен јасноће у погледу кривице окривљеног Александра Здравковића и не доводи у питање претпоставку непристрасности ових судије код одлучивања о кривици окривљеног, конкретно код доношења другостепене одлуке Кж1 638/21 од 11.04.2022. године, због чега се оцењују као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Поред тога, у конкретном случају, из списка предмета произлази да је кривично веће првостепеног суда, чији је судија Оливера Ђурић председник, односно члан већа, након потврђивања оптужног акта против окривљеног, испитујући по службеној дужности у смислу члана 216. став 3. ЗКП да ли и даље постоје разлози за притвор, донело цитирана решења о продужењу притвора против окривљеног, наводећи у образложењу тих решења постојање оправдане сумње да је окривљени Александар Здравковић, извршио кривично дело које му се оптужбом ставља на терет, као и постојање околности које указују на то да ће окривљени у кратком временском периоду поновити исто или слично кривично дело, односно довршити покушано, због чега је продужење притвора против окривљеног на основу члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, нужна и неопходна мера током предметног кривичног поступка. Поред тога, у конкретном случају с обзиром да су начин извршења кривичног дела и тежина последице довели до узнемирења јавности које може угрозити несметано и правично вођење кривичног поступка, продужење притвора против окривљеног на основу члана 211. став 1. тачка 4) ЗКП је нужна и неопходна мера током трајања кривичног поступка.

Из изнетог произлази да је кривично веће првостепеног суда, односно судија Оливера Ђурић одлучујући о притвору против окривљеног, а након потврђивања оптужног акта, није бавила питањем кривице за кривично дело због кога се води поступак, нити ценила доказе и доносила закључке о субјективним и објективним елементима кривичног дела, већ се бавила искључиво законским разлозима за продужење притвора, на којима се заснивају наведене одлуке.

Дакле, по налажењу овог суда, сама констатација о постојању оправдане сумње у решењима о продужењу притвора, не указује да је судија Оливера Ђурић изразила висок степен јасноће у погледу кривице окривљеног Александра Здравковића и не доводи у питање претпоставку непристрасности ове судије код одлучивања о кривици окривљеног, конкретно код доношења побијане првостепене пресуде К 339/20 од 21.05.2021. године,

због чега се оцењују као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Поред тога бранилац окривљеног Александра Здравковића у захтеву за заштиту законитости нумерише и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, истичући да је суд након укидања првостепене пресуде, у поновном поступку утврђивао нове чињенице и околности неповољне по окривљеног, па у том смислу истиче испитивање оштећеног и допуна исказа оштећеног на главном претресу који исказ је ишао на штету окривљеног, на који начин је повредио забрану преиначења на штету окривљеног прописану одредбом члана 453. ЗКП, јер је поступајући по жалби браниоца, изјављеној у корист окривљеног, утврђивао чињенице на његову штету.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, првостепени суд није прекршио забрану преиначења на штету окривљеног (*reformatio in reius*) прописану одредбом члана 453. ЗКП. Испитивање оштећеног и допуна исказа оштећеног на главном претресу, а имајући у виду да је окривљени имао могућности да ставља примедбе на исказ оштећеног, не значи довођење окривљеног у неповољнију ситуацију, нити се цитиране законске одредбе односе на ту процесну ситуацију. Првостепени суд након укидања првостепене одлуке и поновног доношења пресуде, није унео у изреку пресуде нови чињенични опис кривичног дела, нити је мењао, ни додавао чињенице, на који начин би довео у неповољнији положај окривљеног у погледу веће криминалне воље, те првостепена пресуда није измењена на штету окривљеног Александра Здравковића ни у погледу правне квалификације кривичног дела, нити у погледу кривичне санкције.

Окривљени Александар Здравковић није оглашен кривим за теже кривично дело, нити му је изречена тежа кривична санкција, па по ставу овога суда одлуком Вишег суда у Београду није дошло до преиначења првостепене одлуке на штету окривљеног у смислу члана 453. ЗКП, те није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Бранилац окривљеног, адвокат Милица Цолић је поред изнетог у захтеву навела, да су правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП јер је првостепени суд оштећеног испитивао противно одредби члана 15. став 4. ЗКП, те овако дат исказ представља незаконит доказ.

Неосновани су наводи браниоца окривљеног изнети у захтеву за заштиту законитости да је испитивање сведока - оштећеног, након укидања првостепене пресуде у поновном поступку незаконит доказ.

Чланом 15. став 4. ЗКП прописано је да суд може дати налог странци да предложи допунске доказе или изузетно сам одредити да се такви докази изведу, ако оцени да су изведени докази противречни или нејасни и да је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио.

У конкретној ситуацији првостепени суд је поступио по налогу Апелационог суда у Београду Кж1 153/20 од 08.07.2020. године, а након укидања првостепене одлуке, ради утврђивања чињеничног стања и поново саслушао сведока оштећеног АА. Овакво поступање првостепеног суда у свему је у складу са цитираним законским одредбама Законика о кривичном поступку и на истом се може заснивати пресуда, те се из наведених разлога као неосновани оцењују наводи браниоца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Наводима браниоца окривљеног којима се као незаконит доказ означава ДНК вештачење, те наводи да постоји знатно неслагање између ставова вештака и стручног саветника др Оливера Стојковића, те дата анализа вештачења и чињеница, по налажењу Врховног касационог суда, не оспорава се законитост доказа, већ бранилац указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, па се Врховни касациони суд у оцену ових навода захтева није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 10) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Здравковића, адвоката Милице Цолић, Врховни касациони суд, је на основу члана 491. став 1. ЗКП, наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић